

Socialförvaltningen
Ivar Eriksson

Socialnämnden 2024-04-24

Redovisning statsbidrag 2023

Ärendet

Under 2023 rekviderade socialnämnden i Danderyd statsbidrag inom prioriterade områden, baserat på fastställda kriterier. Redovisning av användandet av statsbidrag har som syfte att redovisa hur statsbidragen använts.

I regel så ska alla statsbidrag bidra till stimulans och utveckling under innevarande år och återbetalas om de inte används. Undantagsfallen gäller de statsbidrag som inte är förenade med en skyldighet att återbetala, de betraktas som generella statsbidrag inom kommunen, oavsett om de innehåller specifika användningsvillkor. Det är frånvaron av återbetalningsskyldighet som är den avgörande faktorn. Dessa generella statsbidrag ska användas under det år de erhålls. Det är finansförvaltningen som är mottagare av dessa generella statsbidrag. Vid fördelning och planering av statsbidragen tar socialförvaltningen hänsyn till de anvisningar som klargör vad, hur, när och av vem medel får användas. Socialnämndens mål ger riktning för användningen av statliga medel.

Denna sammanställning inkluderar inte statsbidrag via länsstyrelsen, eftersom dessa inte är på årsbasis utan ofta sträcker sig över längre tid.

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden noterar redovisning av användandet av statsbidrag 2023 till protokollet.

Socialförvaltningens yttrande

Nedan följer en sammanställning av statsbidrag aktuella 2023, redovisade var för sig.

Säkerställa god vård och omsorg för äldre: 15 350 202 kr

Statsbidraget har använts för att möjliggöra förbättring och utveckling av kommunens äldreomsorg. Både kommunala och privata utförare har haft möjlighet att ta del av statsbidraget. Bidraget har finansierat ett stort antal projekt som riktat sig mot följande utvecklingsområden: förbättrad arbetsmiljö och arbetsvillkor, kompetensutveckling, personcentrerad vård och omsorg för äldre, motverkande av ensamhet bland äldre, ökad personalstabilitet, utveckling av stöd till anhörigvårdare och utveckling av informationssäkerhet och välfärdsteknik inom äldreomsorgen. Som exempel

Socialförvaltningen
Ivar Eriksson

har statsbidraget specifikt finansierat utbildningar inom fallprevention och inköp av hjälpmedel till vård- och omsorgsboenden i kommunen. Det har även använts för extra aktiviteter för målgruppen ensamma äldre, och det har möjliggjort för hemtjänstutförare i kommunen att genomföra ett utvecklingsarbete inom fast omsorgskontakt. Dessutom har medel fördelats till utförare för att skapa förutsättningar för utvecklingsarbeten utifrån lokala behov. Använt belopp: 14 991 837 kr.

Habiliteringsersättning: 774 724 kr

Statsbidraget har använts för att göra extra utbetalningar av habiliteringsersättning till de personer som deltar i daglig verksamhet enligt LSS. Regeringens avsikt med statsbidraget är att öka motivationen att delta i daglig verksamhet. Nyttjat belopp: 758 800 kr. Hela statsbidraget kunde inte nyttjas eftersom det behöver finnas en buffert för att kunna möta förändringar i deltagarantalet.

Subventioner av familjehemsplaceringar: 512 112 kr

Syftet med statsbidraget är att säkerställa att barn och unga som behöver en familjehemsplacering får sina rättigheter och behov tillgodosedda. Statsbidraget har använts för att täcka lönekostnader för familjehemssekreterare. Hela statsbidraget har använts.

God och nära vård: 2 215 866 kr

Statsbidraget har främst riktats till LSS och socialpsykiatri med anledning av att det finns flera statsbidrag som riktar sig till äldreomsorgen. Både kommunala och privata utförare har haft möjlighet att ta del av statsbidraget. Under 2023 användes statsbidraget till diverse utbildningar inom bland annat lågaffektivt bemötande för personal inom LSS, kommunikationsmetoden SBAR för vård- och omsorgspersonal i kommunal regi, utbildningskostnad för specialistutbildning för en sjuksköterska, samt ledarskapsutbildningar inom LSS. Dessutom har statsbidraget använts för inköp av viss medicinteknisk utrustning och annan utrustning kopplad till god och nära vård. Hela statsbidraget har använts.

Statsbidrag för psykisk hälsa och suicidprevention: 1 336 712 kr

Statsbidraget, som samplanerades med bildningsförvaltningen, har använts för att finansiera insatser inom flera olika områden. Detta inkluderar utbildning inom den standardiserade bedömningsmetoden Savry, utbildning inom våld i nära relationer, och KBT-utbildning för Elevhälsan, för att nämna några exempel. Dessutom har statsbidraget använts för att finansiera projekt som syftar till att motverka skolfrånvaro, samt för att bekosta projekt som "Dansa för livet" och olika integrationsfrämjande projekt, såsom föräldragrupper och simskola. Totalt sett har statsbidraget finansierat ett stort antal projekt inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Totalt användes 1 331 141 kr.

Statsbidrag för projekt med syfte att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre

Datum 2024-03-19
Diarienummer SN 2023/0121

Socialförvaltningen
Ivar Eriksson

Socialförvaltningen ombesörjde en ansökan från en av de privata utförarna till Socialstyrelsen men deras ansökan beviljades inte. De ansökte om ett projekt som syftade till att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre och öka boendes möjlighet till aktiviteter under sommaren, detta genom att anställa fyra extra sommarungdomar.

Nationellt fanns det totalt 48 500 000 kronor att fördela inom statsbidraget, och den totalt sökta summan nationellt i bidraget var 339 415 004 kronor. Ansökningarna bedömdes utifrån konkurrens, överensstämmelse med bidragets syfte och förutsättningar att lyckas i genomförandet. Förhållandet mellan tillgängliga och ansökta medel var också en viktig del av Socialstyrelsens bedömning. Socialstyrelsen bedömde att den verksamhet som ansökan avsåg, inte i tillräckligt hög grad uppfyllde syftet med bidraget eller uppdragets mål.

Statsbidrag för att främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg (återhämtningsbonusen): 2 575 265 kr

Socialförvaltningen sammanställde ansökningar från både egen regi och privata utförare och sökte totalt cirka 4,4 miljoner kronor i statsbidraget. Kommunen beviljades 2 575 265 kronor, eftersom de nationellt sökta medlen översteg de tillgängliga medlen i statsbidraget. Statsbidraget användes bland annat till digitalisering av systematiskt kvalitetsarbete, utveckling av arbetstidsmodell och för förflyttningsutbildning. Totalt nyttjades 1 597 738 kronor av det beviljade beloppet. Vissa projekt kunde inte genomföras på grund av det reducerade beloppet som tilldelades varje projekt, däribland en Silviahemscertifiering som skulle kräva betydande medfinansiering av den egna verksamheten för att genomföras.

Prestationsbaserat statsbidrag till kommuner i syfte att utöka bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden: 4 851 348 kr

Syftet med bidraget är att ge kommunerna incitament att öka sjuksköterskebemanningen och den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen. För att ta del av statsbidraget behöver kommunen uppfylla villkoren avseende en eller flera delar. Villkoren innebär att kommunen:

- Har en god sjuksköterskebemanning eller kan uppvisa en förbättring i antalet sjuksköterskor per plats i särskilt boende.
- Uppvisar en förbättring i form av påbörjad vidareutbildning från undersköterska till sjuksköterska för befintlig personal.
- Ökar antalet anställda specialistundersköterskor eller medicinskt ansvariga läkare (MAL).

Socialstyrelsen beslutade att bevilja Danderyds kommun 4 851 348 kronor i statsbidrag för prestationer som uppnåtts under perioden 2021–2022, och statsbidraget betalades ut 2023. Bidraget är inte förknippat med krav om återbetalning och tillföll därför finansförvaltningen.

Socialförvaltningen
Ivar Eriksson

Prestationsbaserat statsbidrag till kommuner för att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre

Bidragets syfte är att ge kommunerna incitament att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre, i syfte att stärka kvaliteten och öka tryggheten inom äldreomsorgen. För att ta del av statsbidraget behöver kommunen uppfylla följande villkor:

- Andelen timanställda är högst 17 procent.
- Kommunen gör en tydlig förbättring i förhållande till antalet timanställda relativt personalstyrkan.

Danderyds kommuns prestationer under perioden 2021–2022 var inte tillräckliga för att uppfylla villkoren för statsbidraget, därför beviljades kommunen inte detta bidrag.

Statsbidrag till kommuner för att stärka arbetet med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende: 278 640 kr

Statsbidraget har använts för att finansiera en konsult som har utrett de lokala förutsättningarna för kommunen att förbättra möjligheterna för våldsutsatta att få ett stadigvarande boende. Konsulten har även utrett förutsättningarna för Danderyds kommun att delta i en bostadsring med närliggande kommuner. Totalt har 249 806 kr av statsbidraget använts.

Äldreomsorgslyftet: 6 520 525 kr

Äldreomsorgslyftet syftar till att stärka kompetensen inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre genom att ge ny och befintlig personal möjlighet att utbilda sig på arbetstid. Statsbidraget ges som ersättning för personalkostnaderna för personalen som studerar och kan inte användas till andra kostnader. Under 2023 studerade totalt 20 personer med stöd av äldreomsorgslyftet i någon omfattning. Endast fem nya personer studerade med stöd av statsbidraget, en trolig anledning till det är att det långt in på året såg ut att vara statsbidragets sista år. Under hösten 2023 fick kommunen information om att statsbidraget förlängs tre år till. Använt belopp under 2023 är 3 202 979 kr.

Statsbidrag till kommunernas arbete med att stärka det civila försvaret inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård: 351 861 kr

Statsbidraget användes för ett kontinuitetsarbete som genomfördes för samtliga verksamheter inom vård och omsorg i kommunen, oavsett driftsform, i syfte att kommuninvånarna ska möta en robust organisation som är väl förberedd för plötsliga och oväntade händelser. Statsbidraget finansierade konsultkostnad för utredningen. Använt belopp: 275 200 kr.

Utökad verksamhetsförlagd utbildning (VFU): 1 139 551 kr

Detta prestationsbaserade statsbidrag tilldelades kommunen efter att den hade utökat antalet VFU-veckor för sjuksköterskor. Detta baserades på en

Socialförvaltningen
Ivar Eriksson

uppskattning av antalet VFU-veckor som kunde genomföras i kommunen under vårterminen 2023, jämfört med antalet VFU-veckor som genomfördes i kommunen för sjuksköterskeutbildningen under vårterminen 2022. Bidraget är inte förknippat med krav om återbetalning och tillföll därför finansförvaltningen.

Statsbidrag till kommunerna för arbete med hälsosamtal för äldre: 679 635 kr

Statsbidraget användes för att projektanställa en person som arbetade med hälsosamtal under hösten 2023. Fokus var på de allra äldsta som inte har hemtjänst eller bor på särskilt boende, dvs. på personer för vilka det kan saknas etablerade kontakter för att fånga upp signaler om ofrivillig ensamhet. Ett strukturerat hälsosamtal ger en möjlighet att identifiera eventuell ensamhetsproblematik och vid behov kunna introducera den äldre personen för det som kommunen och det civila samhället kan erbjuda i form av t.ex. sociala, kulturella eller fysiska aktiviteter. Både individuella samtal och samtal i en samtalsgrupp erbjöds målgruppen. Använt belopp är 202 346 kr, vilket var lönekostnader för personen som arbetade med hälsosamtalen. Resterande belopp hann inte nyttjas under innevarande år eftersom personen som rekryterades kunde börja först under hösten.

Statsbidrag till kommunerna för att öka specialistundersköterskekompetens inom vård och omsorg om äldre samt vård och omsorg om personer med demenssjukdom: 164 269 kr
Statsbidraget utlystes till verksamheter inom äldreomsorg med möjlighet att söka, men det fanns inget intresse från verksamheterna att söka statsbidraget. En trolig anledning till detta är att statsbidraget kräver en stor del medfinansiering och därmed finns det andra statsbidrag som är mer gynnsamma för utförarna att söka, exempelvis statsbidraget äldreomsorgslyftet. Bidraget är inte förknippat med krav om återbetalning och tillföll därför finansförvaltningen.

Statsbidrag för förstärkt föräldraskapsstöd: 357 096 kr
Statsbidraget användes för att göra en strategisk och långsiktig planering i samverkan med andra aktörer om vilka förebyggande insatser som ska erbjudas, både på individ- och gruppnivå. Statsbidraget användes även till att täcka utbildningskostnader för medarbetare inom aktuella metoder, vilket ökar utbudet och tillgängligheten på föräldraskapsstöd i kommunen. Använt belopp var 356 656 kr.

Socialförvaltningen
Ivar Eriksson

Konsekvenser för barn och unga

Vissa statsbidrag går till projekt som syftar till att skapa bättre förutsättningar för barn och unga i kommunen.

Ekonomiska konsekvenser

Genom statsbidrag skapas möjligheter att finansiera utveckling och förbättringar inom kommunen, vilket inte har någon direkt ekonomisk påverkan på kommunens budget. Detta beror på att finansieringen kommer direkt från statsbidraget, vilket innebär att det inte är kommunens egna medel som används. Därför kommer detta beslut inte att påverka kommunens ekonomiska resurser eller budgetfördelning. Det är viktigt att notera att statsbidragen är öronmärkta för utvecklingsarbete inom specifika områden, vilket innebär att de inte kan användas för andra ändamål. Därför kommer detta beslut inte att ha några ekonomiska konsekvenser för andra områden inom kommunen.

Britt-Marie Ekström
socialdirektör

Handlingar i ärendet
1. Tjänsteutlåtande - Redovisning statsbidrag 2023